

AJKAI SZÓ

ASZ

„A közmédia legyen a köz médiája!”

A város lapja

37. évfolyam, 3. szám, 2024. január 26., péntek

Megkezdődtek
a szalagavatók

3. oldal

Civilek szétszóratásban

3. oldal

Örömszínház a Kampuszon

4. oldal

A kultúra összeköt teret, időt

■ Az Ajkai Képzőművészeti Egyesület kiállításával és a fennállása 10. évfordulóját ünneplő Bodza együttes zenéjével ünnepelte a város, immár 35. alkalommal, a Magyar Kultúra Napját január 22-én, a Nagy László Városi Művelődési Központban.

Az Ajkai Városi Önkormányzat Közművelődésért díját Ramasz László vehette át dr. Horváth József alpolgármestertől

(Fotó: Gyarmati)

Ünnepi köszöntőjében Csabai Tibor, az Ajkai Grafikai Műhely vezetője kijelentette, hogy a kultúra megkülönböztet és hasonlósá is tesz bennünket, nemcsak itt, hanem az egész világon. A kultúra az, ami összeköt a múlttal, a jellel és a jövővel. A magyar kultúra átöleli és összeköti számunkra az időt. Kölcsey Ferenc 201 évvel ezelőtt jegyezte le a magyar Himnusz sorait, amely azóta minden magyar számára nemcsak egy vers, egy ünnepi dal, hanem olyan nemzeti ima, ami időtől, helytől függetlenül magyar létünk kifejezője. A magyar kultúra, benne több, mint ezer éves Kárpát-medencei múltunk, nyelvünk, irodalmunk, népdalkincsünk, zenénk, meséink, hagyományaink, hitünk, képzőművészetünk, épített örökségünk az, ami magyarrá tesz bennünket. Hatalmas kincs ez, ami a hétköznapi életben nem is magától értetődő. Generációk hosszú sora adta át egymásnak szájról szájra, kézzel kézzel, apáról fiúra ezt az egyre gazdagodó, egyszerű kincset.

- A magyar kultúra az első mese, az altatódal, amit anyám eldúdlott a bölcsőm fölött, a nyelv, amely észrevétlenül csúszott a tudatomba, majd onnan a tudatalattimba, hogy aztán az álmaimnak is anyanyelvé legyen - mondta Csabai Tibor. - És az utolsó könyörgés is, amit, ha lesz, aki mondja, és még hallani fogok,

A jeles napon az éppen tízéves Bodza együttes járult hozzá az est hangulatához

(Fotó: Gyarmati)

kapcsolódom az egész világhoz, nélküle legfeljebb az állati létezés alapvető szintjén vegetálnék.

A nemzeti kultúránk része az a fizika tankönyv, amelyből a természet törvényeit megismerjük, az első dal, amelyet teli torokból üvöltöttünk az első rock koncerten, amelyre szüleink elengedtek, szavak, amikkel először szerelmet vallottunk valakinek. A kultúra identitásképző erő, magamat is általa ismerhetem meg csupán, és általa válunk egész világunk hordozójává. Éppen ezért üldözték a kultúrát az elnyomó rendszerek, mert a világot nemcsak kívül, hanem az emberben is uralni akarták, és épp a kultúra az oka annak, hogy ez nem sikerült, és soha nem is sikerülhet.

A magyar kultúra világ, ahogy magyarul felfogjuk és a nevén nevezzük. A mi felelőségünk, hogy észrevegyük azt a mai árva, félvak, zárkózott csenevész, aki a következő nemzeti imánkat megírja,

megéneklí, eljátssza, lefesti, ha nem is épp Szatmárcsekén hajol a papír fölé. De érdemes figyelni magunkra is, és arra a kultúrára, amit magunkban hordozunk.

Az Ajkai Képzőművészeti Egyesület tagjai minden évben elismerést vehetnek át, amelyre Csabai Tibor, Bábics Valéria, a Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár intézményvezetője, és Rédling Nikolett, az intézmény munkatársa tesz javaslatot. Az idén öt díjat osztottak ki. Ajka Város Önkormányzata díját Gombosi Marianna vette át dr. Horváth József alpolgármestertől, a Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár díját Koronczai Márta kapta Bábics Valériától, a Dorner Alumíniumöntöde díját Kotsy Ibolya kapta Dorner László tulajdonostól, Kocsiné Csordás Erzsébet díját Varga György, Csarmasz János díját Ványa Magdolna vehette át.

(ta) ■

Kis nagy emberek

Állnak a pultok mögött, ülnek a portásfülkében, dolgoznak a soha meg nem álló szalagok mellett és mi még csak észre sem vesszük őket. Pontosabban természetesen vesszük jelenlétüket, de igazából nem figyelünk rájuk.

Pedig nekik is vannak érzéseik, van családjuk, akiknek gondját viselik. Vigyáznak arra, hogy gyermekeik tiszta ruhában menjenek iskolába és legyen tízóraijuk is, ha megéheznek. Hajnalban kelnek és sötétben érnek haza. Közben bevásárolnak, hogy vacsorát készíthessenek a családjuknak. Ez alatt azon török a fejüket, hogy abból a kevés pénzből, amit a hónap minden egyes napjára be kell osztaniuk, mit lehet úgy kihozni, hogy valami minőség is jelen legyen az életükben. Eljárnak kiállítások megnyitójára, hiszen akkor úgy lehetnek kultúrafogyasztók, hogy nem kell fizetniük érte. Részt vesznek szabadtéri rendezvényeken, talán hasonló okokból. Kicsit összeráncolják a szemöldöküket, mikor szeretett férjük már a harmadik sörét issza és szorosabbra zárják ujjait a zsebükben lapuló pénztárcájukon.

Mi pedig csak elmegyünk mellettük, néha biccentünk a fejünkkel és talán valami köszönéssel is kipréselünk magunkból.

Pedig jólesne nekik, ha nem csak feléjük fordulnánk, hanem a szemükbe néznénk és – igen! – mosolyognánk is rájuk. Ne adj' isten, azt is megkérdeznék tőlük hogy' vannak, nincsen-e szükségük valamire? Azt hiszem, hálásak lenének érte. Ők is emberek még ha ez banális is hangzik kissé.

Még középiskolás voltam, amikor láttam a Kis nagy ember (Little Big Man) című amerikai filmet Dustin Hoffman és Faye Dunaway főszereplésével. Egy olyan öregemberről szólt, aki nagy történelmi események tanúja volt (például a Little Big Horn-i csata, ahol állítólag ő volt az egyetlen fehér túlélő) de nem lett hős, csak „ott volt”. Öregkorában volt miről mesélnie.

„Tíz perc hírnév mindenkinek kijár” – mondta valamilyen Andy Warhol, az amerikai popkultúra vezéregyénisége. Legyen ez a rövid írás a kis nagy emberek tíz perce, ami arra hívja fel a figyelmet, hogy figyelniük kell rájuk, nem csak számítani szolgáltatásaikra, jelenlétükre.

Mert megérdemlik.

Léko Sándor ■

Az Ajkai Szó főszerkesztője:
Léko Sándor
leko.sandor@gmail.com

Az ajkaiszo.hu (Ajkai Szó Online)
felelős szerkesztője:
Varga Barbara
ajkappress@gmail.com

Az Ajka TV főszerkesztője:
Cernák Róbert
tvajka@gmail.com

A kötelességteljesítés hősei voltak

■ A doni katasztrófa 81. évfordulójára a második magyar hadsereg katonáinak és munkaszolgálatosainak szünetére, a több tízezer ártatlan áldozatra és a hadifogságba kerültekre, valamint a tengeri viszonyt követően hazaérkezettek emlékezett a Bódéért Hagyományörző Egyesület tagsága január 17-én a közösségi házban.

Megemlékezésében Horváth Károly, a Bódéért Hagyományörző Egyesület elnöke elmondta, hogy a német birodalom nyomására 1942-ben több, mint 200 ezer katonát és munkaszolgálatost irányítottak a szovjet frontra. Már nyár közepétől a nagy offenzíváig is véres harcok gyengítették sorikat. Erős hóviharban, mínusz 30 fokban 1943 január 12-én és 14-én indult a Vörös Hadsereg támadása. A személyes bátorság, a hősiesség, a helytállás nem pótolhatta a megfelelő felszerelést, amivel mindvégig

adós maradt a magyar hadvezetés. Mindez nem volt elegendő a túlerőben levő és technikailag jobban felszerelt szovjet hadsereg feltartóztatására. Az urivi áttérés során és azt követően a második magyar hadsereg tragikus veszteségeket szenvedett.

Az elnök kiemelte, hogy hősök ők, a kötelességteljesítés, a bajtársiasság, a helytállás hősei. Nem akartak ők hősök lenni, békében szerettek volna élni családjuk, barátai körében, de a parancs háborúba szólította őket. Ezek a katonák közülünk

Szabó-Kovács Krisztina és Rénes András versekkel emlékeztek a hősökre (Fotó: Gyarmati)

valók voltak, dédapáink, nagyapáink, hozzátartozóink.

Az elnök köszöntőjét követően a Táltosok Társulata két tagja, Szabó-Kovács Krisztina és Rénes András versekkel emlékezett a hős katonákra és munkaszolgálatosokra.

A résztvevők a közösségi ház

előtti parkban álló világháborús emlékműnél helyezték el koszorújukat. A 20 hősi halott nem mindegyike a doni ütközet áldozata, de mindannyiuk emlékét őrzi a közösség. Horváth Károly felolvasta az emlékműre vésett neveket.

(ta) ■

A Pannon Egyetem a kancellár szemszögéből

■ A Pannon Egyetem Ajka Kampusz előadások 2.0 sorozat évindítója január 15-én kezdődött, A Pannon Egyetem múltja, jelene és jövője a Kancellár szemével címmel. Csillag Zsolt kancellárral Szabó B. Eszter újságíró beszélgetett. Az előadás végén a közönségnek lehetősége nyílt kérdéseket feltenni.

Január közepén vette kezdetét a Pannon Egyetem Ajka Kampuszán az évadnyitó előadás sorozata. Az előadókat és a szép számmal megjelenteket Dr. Utasi Anett, a Pannon Egyetem Ajka Kampuszának igazgatója köszöntötte, megemlítve, hogy az idei évben lesz 75 éves a Pannon Egyetem, amelynek az Ajkai Kampusz a legfiatalabb tagja. Egyben örömet fejezte ki, hogy a felvezető programot is itt tartják Ajkán.

A beszélgetés közvetlen hangulatban telt, hiszen mint volt média-kommunikáció szakos hallgató, Szabó B. Eszter jól ismerte a kancellárt, aki már több mint négy éve látja el feladatát. Csillag Zsolt szívesen beszélt pályafutásáról. Bár kisiskolásként még jogásznak képzelte el magát, később, az egyetem második évében megtetszett neki, ahogyan belelát egy felsőoktatási intézmény működési tervébe. Ezért eldöntötte, hogy ezen a területen szeretne dolgozni. Diploma után dolgozott az intézményben projekt asszisztensként, majd projekt menedzserként tevékenykedett. Ezt követően az egyetemi projekt igazgatóságban volt igazgatóhelyettese majd egy egyetemi rész-

vénytársaságnak az igazgatósági elnöke lett. Ezek után következett a kancellári pozíció.

Nagyon sokféle szempontból látta már az intézményt miközben megismerhette azokat a kollégákat, akikkel együtt dolgozik. Nagy felelősségnek tartja a kancellári pozíciót. De mit is takar ez a titulus? Az egyetemen az első számú vezető a rektor volt még 11 évvel ezelőtt. Egy törvénymódosításnak köszönhetően akkor vezették be az úgynevezett duális vezetést. Ketté bontották a struktúrát és két első vezetőt neveztek ki az intézményekben. Az akadémiai: oktatás, kutatás, szakmai területeknek a vezetője a rektor, aki jelenleg Gelencsér András. Míg a működtetésért a pénzügyi, jogi, beszerzési ügyekért a kancellár felelős.

A Pannon Egyetem a Közép- és Nyugat-dunántúli Régió meghatározó felsőoktatási intézménye. Magyarországon jelenleg az egyetemi hallgatók 60 százaléka fővárosi intézményekben tanul, míg a maradék 40 százalék vidéki egyetemeken oszlik meg. A Pannon Egyetem vonzerjét a diákok számára a kisebb település adta környezet, a gazdag közösségi élet és

Csillag Zsolt a Pannon Egyetem kancellárja (Fotó: Futó)

az egyedi szakmai lehetőségek alkotják.

A kancellár büszkén említi, hogy az egyetem 2023-ban, a fennállása óta a legnagyobb fejlesztést hajtotta végre, nagyjából 15 és fél milliárd forintért, amikor felújították a központi kampuszt. Az egyetem lett az első olyan kampusz, amelyik nem használ földgázt, mert elektromos fűtésre álltak át. Az elmúlt évben a Pannon Egyetem 60 százalékkal növelte a felvett hallgatói számát úgy,

hogy a felvételi pontszámok nem csökkentek, hanem nőttek. Ez az országos átlagnak a két és félszerese, de nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő eredménynek számít.

A kancellár beszélt a nemzetközi kapcsolatokról is, hiszen tárt karokkal fogadják az egyetemre a külföldi hallgatókat. Az előadás zárásaként a közönség is lehetőséget kapott kérdések feltevésére, amelyekre Csillag Zsolt szívesen válaszolt.

F. P. T. ■

Nem érdemes emberkedni

Testkamerákat kaptak az ajkai parkolóőrök

■ Új eszközöket, kaptak az ajkai parkolóőrök. A testkamerák szolgálatba állításától a szabálysértések visszaszorítását várja a fizető parkolási rendszer üzemeltetője, az Ajkai Innovációs és Szolgáltató Központ Kft. Mostantól az intézkedésről hang- és képfelvétel is készíthető.

A testkamerák beszerzésére azért volt szükség mert az utóbbi időben megszorodtak a parkolóőrök sérelmére elkövetett inzultusok, akik egyébként közfeladatot ellátó személynek minősülnek.

Legutóbb az Ajkai Járási Ügyészség emelt vádat azzal a 45 éves férfival szemben, aki 2023. márciusában szidalmazta és megrángatta az őt megbírsá-

goló parkolóort Ajkán. A vádirat szerint az elkövető, március 2-án délelőtt a piros parkolási zónához tartozó egyik utcában állította le a személygépkocsiját, anélkül, hogy parkolójegyet vásárolt volna. Negyedórával később a város parkolási rendszerét működtető cég parkolóre ellenőrizte a járművet, s miután az parkolási engedéllyel nem rendelkezett, a szélvédőjén

elhelyezte a 3510 forintos büntetésről szóló csekket tartalmazó piros zacskót. A vádlott észrevette, hogy megbüntették, és elhatározta, hogy megkeresi a csekket hátra hagyó parkolóort. A szomszédos utcában meg is látta a fényképes igazolvánnyal ellátott, szolgálati egyenruhában lévő későbbi sértettet, és indulatosan, hangosan kiabálva megindult felé, miközben veréssel fenyegette, majd megragadta a ruháját és annál fogva megrángatta a férfit. Az elkövető néhány másodperc után elengedte a parkolóort, de még ezután is hangosan, trágáru szidalmazta, valamint megfenyegette, hogy

jól nézze meg az autóját és többé ne merje megbüntetni.

Az ügyészség a vádiratában felfüggesztett börtönbüntetés kiszabására és pártfogó felügyelet elrendelésére tett indítványt a férfival szemben. Az Ajkai Járási Bíróság január 17-én tartott tárgyalásán, az ügyészség javaslata alapján a visszaeső bűnözőt 1 év 10 hónap börtönbüntetésre ítélte, elrendelte a pártfogó felügyeletét, valamint 35 ezer Ft büntügyi költség megfizetésére kötelezték. Az elkövetőnek azonban még nem kell bevonulnia a börtönbe mert a büntetést 4 évre felfüggesztették. Az ítélet jogerős.

F. P. T. ■

Az országos fordulóra jutottak

A győztes kilencedikes Gáspár Dénes, a második helyezett tizedikes Tóth Jázmin Kira, valamint a szintén tizedikes Kovács Patrik képviseli az Ajkai Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola, Általános Iskola, Sportiskola és Kollégium, Bánki Donát Intézményegységét a Bod Péter Országos Könyvtárhazsnálati Verseny országos írásbeli fordulóján február 26-án. A január elején megrendezett iskolai fordulón 30 diák vett részt. A verseny idei témája a fenntartható fejlődés volt.

A feladatsort az intézmény könyvtáros tanára, Némethné Görög Lilla állította össze. A feladatok megoldásához szükség volt számítógéphasználati ismeretekre, az interneten való információkeresési jártasságra, a talált információk közti eligazodásra. A versenyzők a szöke-rező feladatban a fenntartható fejlődéshez kapcsolódó fogalmakat választották ki, megkeresték Magyarország nemzeti parkjainak címerállatait és címernövényeit, kirándulást szerveztek a Magyar Természettudományi Múzeumba.

A továbbjutottak már megkezdtek a felkészülést a következő fordulóra.

(ta) ■

Dallal, zenével ünnepelték a kultúrát

A Magyar Kultúra Napját ünnepelte a Hársfa trió az ajkarendeki művelődési házban január 21-én. A Györgyné Kollár Gabriella, György Zoltán és Papp Ferenc alkotta trió nyolcadik éve tartja az ünnepi műsort, mindig más összeállítással.

Idén Weöres Sándor dalaiból szólaltattak meg tizenketőt, majd a közönség kérésére két ráadást is adtak. Az est címe A teljesség felé volt. A dalok témája a család, a szeretet, a hit, a jóság, a legszebb ember dolgok voltak. Az egyórás műsorban többféle hangszerrel szólaltattak meg, amelyeket utána a gyerekek is kipróbálhattak. A programon részt vett Pad Ferenc önkormányzati képviselő, valamint más városrészekből és vidékről is érkeztek résztvevők.

(ta) ■

A közönség soraiban az ifjabb nemzedék is ott volt (Fotó: Tisler)

HIRDESSEN AZ AJKAI SZÓBAN!

Tarifáinkról az ajkaimediakft.hu oldalon tájékozódhat

Hirdetésfeladás, információ: ajkaimediakft@gmail.com
Tel.: 06-88-750-550

Hirdetési lapzárta: minden hétfőn 12 órakor.

NYÍLT NAP
24
01
26
10:00

Civilek szétszóratásban Minden(ki) a helyére kerül

■ Jó ütemben halad az ország második legnagyobb lóterének kiépítése az ajkai Civil Ház szomszédságában, ahol ezzel együtt olyan munkálatok előkészítése is zajlik, aminek keretében maga a Civil Ház is megújulhat és új funkciókat kaphat. Mindez azonban egyelőre még csak terv, az első „kapavágások” várhatóan február közepén kezdődhetnek meg a sok rendezvényt látott helyszínen.

Heizer Ferenc

(Fotó: Gyarmati)

A tervekről és a jelenlegi helyzetről Heizer Ferencet a Civil Szervezetek Szövetségének elnökét kérdeztük, aki nem titkolta, hogy – talán információk híján – valóban keletkeztek feszültségek az épületet eddig rendeltetésszerűen használók körében. Megnyugtató azonban, hogy mindenkiről gondoskodnak, aki „kiszerveződik” a műszakilag elavult, energia-pazarló épületből és igyekeznek majd először ideiglenes, majd végleges helyet találni a különböző egyesületeknek és csoportfoglalkozásoknak. A Civil Ház felújításának szükségessége nem volt titok már korábban sem, mondhatni több éve lóg már a levegőben, de az anyagi források csak ta-

valy óta állnak rendelkezésre a munkálatok elkezdéséhez. A ház maga valószínűleg az eddiginél „sportosabb” jellegű lesz és főleg a küzdősportoknak – Muay Thai bokszt, esetleg sakk – ad majd helyet. A szomszédos lóteret pedig a klubok mellett a Szent-Györgyi iskola kadétjai is használhatják majd, de egészen biztos, hogy más városokból is érkeznek majd ide a célőlvészter szerelmesei.

Az átépítés-korszerűsítés idejére természetesen mindenkinek ki kell költöznie az épületből. A civil szövetség irodája máris megkezdte működését új helyén, a szépen felújított Fekete-Vörösmarty iskolával egy épületben. Meg-

kapták az Ilona-malmot is, ahol már kezd kialakulni egy civil bázis. Egyelőre az épület alsó részét raktárnak használják, de a felső részt alkalmasnak akarják tenni közösségi rendezvények lebonyolítására. Az ígéretek szerint a civil szervezetek „minden igényét” ki tudja majd elégíteni, nem jelent majd minőségromlást a korábbi körülményekhez képest. Az önkormányzat segítségével megoldják majd a téliesítést is, a mellette levő zöld terület pedig már régóta helyet ad különféle rendezvényeknek, talán elegendő, ha csak az itt kialakított tájfutó-oktató pályát említjük, de a többi, eddig a Civil Ház udvarán tartott rendezvények is itt lelhetnek új otthonra.

A malom épületében továbbra is lesznek különböző közösségi események, és a panellakásokból kiszabaduló emberek megtarthatják itt akár családi ünnepeiket is – a szövetség alapvető célkitűzéseinek megfelelően.

Az eddig a Civil Házban működő nyugdíjas klubok is új helyszínekre költözhetnek – az Üveggyáriak Tósokberéndre, a Bányász Hagyományörzők pedig a Fekete-Vörösmarty iskolába. A Muay Thai csoport egyelőre az AVAR Ajka telephelyén nyer befogadást, a modellezők elhelyezése viszont még „megoldásra vár”.

A cél természetesen az, hogy senki sem kerüljön az utcára, a megoldásokról már régóta folynak az egyeztetések a város vezetőivel, és eddig még minden elvárást sikerült teljesíteni.

Léko Sándor ■

Megkezdődtek a szalagavatók

■ A 2024 évi szalagavatók sorát a Fekete István-Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium kezdte. Az iskola hagyományaihoz híven a szalagavatót a 10 G osztályosok palotás tánca nyitotta meg. Felkészítő tanár Kocsi Tamásné volt.

Egy megkapó élőkép a szalagavatóról

(Fotó: Tihanyi Gy.)

– Először látunk benneteket így együtt, alkalomhoz illő dresszkódban. Lehet, hogy felnőttek? – tette fel a kérdést Horváthné Mikuláskó Mónika igazgató péntek este a Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár színháztermében. Vele szemben a színpadon

huszonöt Fekete-Vörösmarty végzős diák sorakozott fel és szép csendben várták, hogy osztályfőnökük Kovács Zsolt feltűzze a ruhájukra a szalagot. Azt a szalagot, ami a gimnáziumban eltöltött éveket jelképezi.

A szalagavató, mint a középiskolás évek meghatározó

eseménye, nem csupán az iskola iránti kötődést jelképezi, hanem az elkövetkező ballagás és érettségi előtti utolsó mérföldkő is. A lányok már hónapokkal az esemény előtt az ideális szalagavató ruhák után kutatnak, míg a fiúk a táncpróbák miatt izgulnak. A szalag viselése tehát egyúttal a gyerekkor lezárásának is az első mozzanata, és szemmel láthatóan sugallja, hogy viselője készen áll a felnőtté válásra. A hivatalos rész után a végzős 12 G osztály egy vidám kisfilmmel is készült, amelyben bemutatták az iskolában töltött éveiket a saját szemszögükből. Az est csúcspontja a keringő volt amire nagyon sokat készültek a diákok. A táncot Rasmusz László tanította be. A szalagavató további része az iskolában folytatódott, ahol a nyitótáncot újra eltáncolták a diákok a szülőikkel és a tanárokkal is. F. P. T. ■

A szalag feltűzése fontos állomás a felnőtté válás útján

(Fotó: Gyarmati)

Újrakezdés az olvasókörben

Az olvasókörben mindenki szívesen számol be könyvtárműveiről

■ Az új év első összejövetelének az újrakezdés volt a témája. Kíváncsiak voltunk arra is, hogy hogyan működik manapság a Városi Könyvtár „LibLing” olvasóköre, ezért részt vettünk múlt heti találkozójukon a gyermekkönyvtárban

Indításként Simon Judit, a kör vezetője, megkérte a jelenlévőket, hogy mindenki mondja el, mit jelent számára az újrakezdés fogalma? Érdekes, sokszor különös magyarázatokat hallhattunk.

A bevezető után a tagok elmondták, hogy mit olvasnak, illetve olvastak a közelmúltban, ebben a témában. Mindent úgy tették, hogy kedvet csináltak társaiknak könyvük elolvasásához, volt, aki jegyzetelt is. Simon Judit pedig jelezte, hogy melyik kötet ta-

lálható meg a könyvtár állományában. A kellemes, könnyed eszmecsere végén a tagok megállapodtak, hogy a következő, február 14-i találkozásuk témája a barátság lesz.

Az összejövetel után a szakmai vezető, Simon Judit elmondta, hogy a kör hat éve alakult, és neve két latin szó összevonásából lett „LibLing”. Egy-egy összejövetelen 8-13 fő jelenik meg, ez így jó, mert nagyobb létszámmal már nem lehet közvetlen beszélgetést folytatni.

– Mikor és hol tartják a foglalkozásokat?

– Minden hónap második szerdáján, itt, a gyerekkönyvtárban, mert aznap csak 2-ig van nyitva, így délután ez a terem szabad. Más termünk nincsen, de mindenképpen ragaszkodunk ahhoz, hogy könyvtárban legyünk, mert ez a Könyvtár olvasóköre. Szeptembertől júliusig havonta találkozunk, július-augusztusban nyári szünetet tartunk – felelte kérdésünkre Judit.

– Csak könyvtári foglalkozások vannak?

– Nem, évente egyszer kirándulunk, általában Budapestre utazunk, múzeumlátogatásra.

– Milyen feltételeknek kell megfelelni, ha valaki csatlakozni akar a körhöz?

– Nincs semmi különös feltétel, még az sem, hogy könyvtári tag legyen! Tagdíj sincs! Mindenkit szeretettel látunk!

– Mivel foglalkozik az olvasókör, mi az elv?

– Természetesen könyvekkel foglalkozunk. Olyan emberek összejövetele ez, akik tisztelik, szeretik a könyvet és használják is. Olvasnak, és erről tudnak, és szeretnek is beszélni. Megosztani másokkal olvasmányélmé-

nyüket. Az olvasás magányos tevékenység, de ahhoz, hogy megosszuk pozitív, vagy negatív élményünket, kell egy közösség! Hat évvel ezelőtt olvasói kezdeményezésre jött létre a kör.

– Ki és mi alapján határozza meg a témát?

– Évről évre változik a téma-választás módja. Az első évben például olyan szerzőket ajánlottam, akik abban a hónapban születtek. Mászor különböző népek kortárs irodalmáról beszélünk, mert az iskolában foglalkoztunk a klasszikus szerzőkkel, de semmit nem tanultunk a kortársakról. Ekkor is megbeszéltük minden foglalkozás végén, hogy következő alkalommal melyik országot, vagy népirodalmával foglalkozunk. Most, a következő alkalommal olyan művekről beszélgetünk, amelyek a barátságról szólnak. Én is hozok néhány ilyen tárgyú könyvet, és a tagok is elmondják saját olvasmányélményüket. Napjainkban, amikor elég sokba kerül egy-egy komolyabb könyv, amikor befóliázzák, vagy korhatárhoz kötik a könyvvásárlást, - a legelőnyösebb a könyvtári kölcsönzés, vagy az olvasókör!

Kép és szöveg: Szalay Csaba ■

Újra van utastájékoztató

Két héttel ezelőtti lapszámunkban szóvá tettük, hogy Sándor Balázs ajkai olvasónk és barátai szeptember óta tartják napirenden az ajkai buszpályaudvar tájékoztató rendszerének hiányosságait. Nem állítjuk, hogy egyértelműen a nyilvánosság bevonása eredményezte, tény azonban, hogy újra működik az utastájékoztató rendszer, amiről ezúttal mi is örömmel tájékoztatjuk olvasóinkat.

Megemlékezés Csingervölgyben

■ Az 1909-ben történt súlyos bányászercsétlenség-re emlékeztek 2024. január 14-én Ajkacsingerben. A szervező Csingervölgyért Egyesület elnöke, **Gerencsér Hilda** a Bányamúzeum udvarán köszöntötte a nagy számban megjelent emlékezőt. A vendégek (köztük néhányan bányász-díszegyenruhában) a **Szücs Krisztián** vezette Bányász Fúvószenekar kíséretével elénekelték a **Bányász-himnuszt**. Az áldozatok tiszteletére 11 ütéssel megszólaltatták a múzeum falán elhelyezett lármafát is.

Ismét megszólalt a lármafa

(Fotó: Gyarmati)

Ezt követően **Karnics Miklós**, a Padragi Bányász Hagyományörző Kör elnöke mondta el az 1909-es szerencsétlenséghez fűződő gondolatait. Ebből idézünk:

– Olyan alkalom ez, amikor megemlékezünk egy ősi szakma képviselőiről, amelyben jelen van az elődök tisztelete. Főhajtás társaink emlékére, akik embert próbáló, a napi veszélyekkel szembenező küzdelmeik során a legbecesebbet, az életüket adták azért, hogy jobb, szebb, emberibb legyen az életünk, világunk.

Az elnök beszélt a szénbányászat jelentőségéről Ajka fejlődésében, városá válásában. Ígéretet tett arra, hogy a város vezetői és polgárai soha nem feledkeznek meg az elhunyt bányászokról. Legendás összefogásuk, hűségük a hivatásukhoz, a bányához, ma is példát mutat az utódoknak.

Jókai Mórt is idézte:
– Szív és köhomlok kell hozzá, hogy az ember oda le merjen szállni és bekopogjon a természet évezredes alvó nagy csodáihoz.

Ezután felolvasta az 1909. január 17-i Somlói Hírlap tragédiáról szóló tudósítását, és hozzátette:

– A csingeri bányászati múzeum falán elhelyezett márványtáblán lévő neveket olvas-

Karnics Miklós ünnepi beszédét tartja a Bányászati Múzeum udvarán

(Fotó: Gyarmati)

va egy gondolat vésődik belém: Ők a gyökereink, a nagy családunk!

Karnics Miklós befejezésül felolvasta **Somogyi László** bányásztársuknak az alkalomra írt versének néhány sorát:

*Ötvenöten lelték ott akkor halálukat,
Akik már sohasem láthatták családjukat.*

*Siratták őket szülők, asszonyok, gyerekek,
És az Ármin-aknához kötődő emberek.*

*Most előttük tisztelgünk, rájuk emlékezünk,
A hősökre, kik elődeink voltak nekünk.*

Tragédia vette el egykor az életük,

Őrökre fennmarad márványba vésett nevük.

táblához. Ezután hagyomány szerint a résztvevők mécseseket gyújtottak az emlékműnél.

A fúvószenekar indulója előtt az egyesület elnök asszonya megköszönte a részvételt mindenkinek, aki a hideg idő ellenére eljött. Köszönetet mondott a Múzeumnak, hogy helyet adott a megemlékezésnek, és a Csingervölgyért Egyesület tagjainak, hogy megszervezték és lebonyolították az ünnepséget, és „külön örömmel” az Ajkacsingervölgyi Zeneegylet zenekarának.

A rendezvény után többen éltek a lehetőséggel, és megemlékeztek a múzeum kiállításait, mások a szabadban kiállított gépek állapotáról, a szükséges javításokról tanakodtak.

A délután folyamán a cséki temetőben is tartottak megemlékezést az ott nyugvó áldozatok sírjánál.

Szalay Csaba ■

Egy-egy mécses minden hősi lélekért

(Fotó: Gyarmati)

Örömszínház a Kampuszon

■ Vidáman, sietve érkeztek **Komáromi Sándor** drámapedagógus foglalkozására a diákok péntek délután az Ajka Kampuszra. A színházterembe lépve üdvözölték egymást, majd a kört kiszélesítették, hogy jusson hely az újként érkezőnek. Beszélgettek, nevettek, a telefont csak némitani, kikapcsolni vették elő.

– Várom a péntek délutánt, hogy jöhessenek ide. A témazárók, felelések után jó egyet játszani, kiengedni a gőzt, ellazulni – mondta egyikük.

– Azért is jó ez a péntek délutáni időpont, mert nem kell készülni másnapra, így teljesen át tudják magukat adni a játéknak – tette hozzá Komáromi Sándor. – Jelenleg 22 színjátásonk van, felső tagozatos és középiskolás korosztályokból. Alsó tagozatosokkal itt Ajkán nem foglalkozunk, az életkorukból adódóan nekik mások az igényeik. De, ha valaki szeretne ilyen kurzusra járni, Veszprém-ben működik ilyen csoport.

A foglalkozások nem csupán a színpadon zajlanak, hanem izgalmas dolgokat is át tudnak

élni a színész palánták. Az egyik januári foglalkozáson például este felmentek a csingervölgyi parkerdőbe az olvasókabinhoz, majd a Bányászati Múzeumba. A múzeum parkolójáig kocikkal vitték fel őket, majd onnan az olvasókabinig fejlámpával világítva, gyalog tették meg az utat. Közben elképzelték, hogy milyen volt élni abban a korban, amikor még nem létezett villany és autó, az emberek kilométereket gyalogoltak sötétben, számos veszélynek kitéve. Ezután a Bányászati Múzeum szabadtéri gyűjteményét tekintették meg. Horváth Károly szakmai vezető beszélt a bányászok életéről, akik valamikor szintén az erdőn át közelítették meg a munkahelyüket.

Komáromi Sándor a színjátszás izgalmairól mesél

(Fotó: Gyarmati)

A diákokat leginkább az ragadta meg, hogy a bányalovak, miután napvilágra kerültek, megvakultak. Átélték, hogy milyen lehetett az életük úgy, hogy semmit nem láttak az őket körülvevő világból. Ez a színjátszás egyik fontos része, beleélni magunkat különböző helyzetekbe.

A szeptemberi kezdéskor mindig össze kell, hogy csiszolódjanak, mivel a város csaknem valamennyi iskolájából

verbuválódnak, így sokan nem ismerik egymást.

Ezen a pénteki napon a foglalkozás rögtönzések gyakorlattal kezdődött. Egy diák felugrott a színpadra és belekezdett egy történetbe. Valaki megszólalt, hogy stop, felugrott, majd kezdte a saját történetét. Így ment egy ideig, majd következett a visszajátszás. Azt követően különféle képeket alkottak spontán módon. Voltak fák, egypúpú tevék, erőemelő. Komáromi Sándor hozzátette, hogy a magabiztosság itt is alapvető. Ha egyértelmű, hogy milyen pózban állnak, akkor tudnak a többiek alkalmazkodni, annak megfelelően beállni. Majd az egymásra hangolódást gyakorolták, azt követően egy történetet találtak ki és játszottak el három csoportban. A Pannon Színitanoda, vagy ahogy sokan ismerik, Paszta, az egyetemhez tartozik, a dráma tagozatos hallgatók ott töltik a gyakorlatukat. Komáromi Sándor 1997 óta foglalkozik oktatással, azóta felnőtt egy generáció. Csaknem minden csoportban volt már, aki hivatásának is a színházat, a színjátszást választotta.

(ta) ■

Egy csoportkép a színhátszó növendékekről

(Fotó: Gyarmati)

Célszerű mielőbb nyilatkozni az szja-kedvezményekről

■ Akinek valamilyen kedvezmény jár a személyi jövedelemadóiból, annak érdemes már januárban kitöltenie az adóelőleg-nyilatkozatot, hogy a munkáltatója, kifizetője az adóelőleg kiszámításához mielőbb, már a januári fizetésénél figyelembe vegye a kedvezményeket. A leggyorsabb megoldás az online nyilatkozat.

Adóelőleg-nyilatkozat tehető a négy vagy több gyermeket nevelő anyák, a 30 év alatti anyák kedvezményének érvényesítésére, a személyi kedvezmény, az első házasságkötéséig, valamint a családi kedvezmény érvényesítésére. A 25 év alatti fiatalok kedvezményének érvényesítéséről nem kell külön nyilatkozni, mert a munkáltató – a mellőzésről szóló nyilatkozat hiányában – automatikusan figyelembe veszi ezt a kedvezményt a fiatal 25. életévének betöltéséig.

Az adóelőleg-nyilatkozat benyújtása online a legegyszerűbb a NAV honlapjáról elérhető Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazással (ONYA). Ehhez KAU-azonosításra (például belépés az ügyfélkapun) van szükség. A webes felület a kitöltést is segíti, mivel az új nyilatkozatban a NAV által ismert adatok már szerepelnek. Az online beküldött dokumentumot a NAV automatikusan továbbítja a megjelölt munkáltatónak, kifizetőnek.

Továbbra is ki lehet tölteni a nyilatkozatot papíron, amit aláírva, két példányban személyesen kell átadni a munkáltatónak. Ehhez letölthető az ajánlott nyilatkozatminták és a kitöltési útmutatók a NAV honlapjáról.

Aki már a januárra vonatkozó fizetésében érvényesítené a kedvezményeket, annak az első bérszámfejtés előtt kell nyilatkoznia. Az év közben érvényesített kedvezmények automatikusan bekezdülnek a NAV által készített adóbevallási tervezetbe. Újdonság, hogy a négy vagy több gyermeket nevelő anyák, a személyi kedvezmény és az első házasságkötéséig, valamint a 25. életévéig lehetőség nyílik a folytatódó nyilatkozattételre. Aki ezt jelöli a nyilatkozaton, annak nem kell minden évben új nyilatkozatot tennie, nyilatkozatát a munkáltató mindaddig figyelembe veszi, amíg a magánszemély nem tesz új nyilatkozatot vagy nem kéri a korábban tett adóelőleg-nyilatkozatának mellőzését. Az első házasságkötéséig a folytatódó adóelőleg-nyilatkozatot a kifizető a jogosult házasságkötését követő hónaptól legfeljebb 24 hónapon keresztül veheti figyelembe. Továbbra is évente kell nyilatkozni a családi kedvezményről és a 30 év alatti anyák kedvezményéről. A betéti gyermek nevelő családok számára is jár családi kedvezmény. Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után a családi kedvezmény összege 66 670 forinttal emelkedik havonta.

A 25 év alatti fiataloknak és a 30 év alatti anyáknak nem kell személyi jövedelemadót fizetniük az összevont adóalapba tartozó, törvényben meghatározott egyes jövedelmek után a kedvezmény havi összegéig, ami 2024-ben 576 601 forint. Ez 86 490 forint adó-megtakarítást jelenthet havonta.

A személyi kedvezmény mértéke a minimálbér emelkedéséhez igazodva idén 88 900 forint, ami a gyakorlatban havi 13 335 forint adó-megtakarítást jelent.

A részletekről bővebb információ a NAV honlapján található a „Kedvezmények, adómentes juttatások” című fejezetben, illetve a NAV infóvonalán, a 1819-es telefonszámon kérhető felvilágosítás.

Veszprém Vármegyei Adó-és Vámigazgatóság ■

Bevallás nélkül is kiderül a bevétel

■ A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) különös figyelmet fordít a bevallást elmulasztó, az adófizetést elkerülni igyekező vállalkozásokra, mivel ezek jelentős kockázatot jelentenek az állam költségvetésére. A mulasztásokat az Online Számla rendszer adataiból akkor is képes kiszűrni a NAV, ha az adott vállalkozástól nem érkezik bevallás.

Igy történt ez annál a budapesti, elsősorban gépjármű-kereskedéssel foglalkozó kft.-nél is, amelyről kiderült, hogy 117 375 000 forint adóalap és 31 691 250 forint adóösszegben szolgáltatott online számlaadatot 2023 első negyedévében, de ugyanerről áfabevallás nem érkezett a kft.-től. A vevőpartnerek a vizsgált időszak áfabevallásai adatai alapján a szóban forgó számlákat befogadták, adótartalmukat levonásba helyezték.

A kockázatelemzésben feltárt tények és körülmények alapján valószínűsíthető volt a kft. csalárd szándéka, ezért a NAV 2023 első negyedévére adóellenőrzést rendelt el.

Már az ellenőrzés elrendelése előtt valószínűsíthető volt, hogy a jelentős összegű, be nem fizetett adó megterítésére kevés az esély, ezért úgynevezett vagyonbiztosítást készítettek elő a NAV munkatársai. Az adóellenőrzésről szóló értesítést a cég képviselője átvette és elindult az összehangolt, egyidejű, ideiglenes biztosítási intézkedés a cég telephelyein.

A cégnek az adatok szerint nem volt ingó- és ingatlanvagyon, de három telephelyet is működtetett. Mivel nem lehetett előre tudni, hogy melyik telephelyen tarolhat árukészletet, az eljárásba a NAV területileg illetékes vármegyei munkatársai is bekapcsolódtak.

A vállalkozás székhelyén és két vármegyei telephelyén az ellenőrök senkit nem találtak a cégtől, azonban a harmadik telephelyen a vármegyei intézkedés sikeres volt. A NAV munkatársai egy bérelt raktár részben jelentős, műanyag nyílászárókból álló árukészletet találtak két, be nem jelentett foglalkoztatott jelenlétében. A lefoglalt áru értéke biztosíték az elmaradt adó és a szankciók jelentős részének megtérülésére.

Veszprém Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság ■

20 éve az EU-ban

■ Idén, május 1-jén lesz 20 éve, hogy Magyarország hosszas előkészületek után belépett az Európai Unió szövetségi rendszerébe. Akkor talán még mindenki mást várt ettől a lehetőségtől. Volt, aki az európai értékrendek átvételét, a gyorsabb felzárkózást, az életszínvonal gyors növekedését várta. Az Unió tapasztalt államai talán a piaci lehetőségek növekedésére számítottak. Húsz év után talán kimondhatjuk, hogy az optimistáknak csalódnuk kellett, az értékek átvételét jónéhány kerékkötő akadályozza (értve ezalatt embereket és elhibázott, vagy meg sem hozott törvényeket) és az életszínvonalunk is inkább a szintén tagállam Bulgáriához közelít, leszakadva a fejlett államokétól. Akárhogy is, nem egyszerű a képlet. Most kezdődő sorozatunkban azt járjuk körül, kinek mit is jelent az Európai Unió, vagy mit várhat (még) tőle. Első írásunk egy visszatekintés, egy amolyan kordokumentum, amit éppen húsz évvel ezelőtt vetett papírra legújabb munkatársunk, az akkor még Zalaszentgróton élő Szalay Csaba.

Természetesen kíváncsiak vagyunk a témában olvasóink véleményére, emlékeire is, amelyet eljuttathatnak címünkre: ajkapress@gmail.com

Engedtessek meg

Engedtessek meg nekem, hogy egyszerű állampolgárként a véleményemet leírjam néhány, az Európai Unióval kapcsolatban témáról. Nem vagyok jól fizetett politikus, sem újságíró csak egy kistérségi menedzser, majdnem minimálbérért, és 16 éve alapítója és jelenleg főtitkára az ausztriai székhelyű Corvinus Kreisnek. Ez utóbólól következően sok osztrák szervezettel és gazdával, kamarával és fejlesztési ügynökséggel van kapcsolat.

Néhány éve hazai politikusaink az Unióra hivatkozva emlegetik a közigazgatás átstrukturizálásának szükségességét. Több kísérlet után létrejött hét régió. Erre néhányan azt mondták, hogy Brüsszel egy régiókat veszi Magyarországot, mert túl kicsik ezek a régiók. A három magyar

megyéni Alsó-Ausztriában legalább öt régió van, és amikor megkérdeztem, hogy hány közigazgatási régió van Ausztriában kiderült, hogy nincs egy sem.

A régiók fejlesztési régiók és az azonos adottságú, egy vonzás körzethez tartozó településeket fogják össze. Az EU nem szól bele a közigazgatás rendjébe! Ausztria szövetségi államban vannak tartományok, választott vezetők, akik nagyobb hatáskörrel bírnak, mint a régi magyar megyeiek. Ezekben belül a körzetek, amelyek a mi hajdan volt járásainknak felelnek meg. És Ausztria 1995 óta az unió tagja!

A kistérségi fejlesztési társulások Magyarországon a járasok megszüntetése után a kiesett láncszem pótlására, önkéntesen alakultak 1992-től. A manapság erőltetett statisztikai kistérségek az egykori járasok területét fednék le,

csak érthetetlen, hogy akkor miért nem járasoknak nevezik azokat?

A kialakult, vagy kialakítandó régió központok a magyar közlekedési viszonyok között a legtöbb település számára szinte elérhetetlenek. Megyeszékhelyekre is csak körülményesen lehet eljutni. Ahogyan a Világbank évekként ezelőtt megállapította, először a meglévő közlekedési hálózatokat kellene rendbe hozni, és csak utána autópályákat építeni. Jelenleg egyik faluból a másikba, a munkahelyre is nehéz eljutni. Az ország lakosságának töredéke érdekelt az autópályákban, meg sem tudja fizetni. A külföldi befektető meg nem az autópálya hiánya miatt nem jön ide.

A magyarság tömege fél az unió tagságtól. A különböző felkészítő és tájékoztató szervezetek a rendelkezésükre bocsátott milliókból jól élnek, de azt senki sem magyarázza meg a lakosoknak, hogy az unió tagság történelmi szükségesség, csak így védhetjük ki az amerikai hegemoniát, csak így egyesíthetjük a szétszakított nemzetünket, még akkor is ha ismét másodrendű polgárok leszünk a korábban belépők mellett. A hazai „uniósok” túl akarnak tenni a brüsszelielien. Olyan pályáza-

ti feltételeket szabnak, amit az „egyszerű” emberek nem tudnak megoldani (és nem az önkormányzatok!), többek között azért vagyunk elmaradva a kifizetésekkel. Amíg nálunk egy kész pályázat 70-100 oldal, addig az Unióban elég négy oldal! Magyarországon az unió felkészítés jegyében jó pénzért „ISO minősítenek”, már minden elképzelhető helyen (termelőknél, oktatási intézményekben, óvodában, sőt többi), Ausztriában viszont ez a téma majdnem ismeretlen!

Bortörvényünk a könnyítés után is szigorúbb minden európai előírásnál. A biotermesztés EU-s szabályait osztják egyesületek tagjai számára szigorították. A mi előírásaink ezeken is tútesznek, hogy véletlen se vállalkozzon erre valaki!?

A vendéglátó- és élelmiszeripari üzemek HCCP felkészítésére és felszerelésére néhány cég százazreket szed be, uniós követelményekkel ijesztgetve ügyfeleiket. A nyolc éve uniós tag Ausztriában sem akarják a vevőket megfertőzni, de ismeretlen fogalom a HCCP!

Az unió tagság áldozatokkal jár, de nem maradhatunk szigetként önálló az egyesülő Európában!

Szalay Csaba ■
Zalaszentgrót

POSTALÁDÁNKBÓL

Különvélemény

■ Néhány napja, a címben jelzett tárgyú, megszólítás nélküli, némileg csapongó levelet kaptuk az egyik olvasónktól. Az alábbiakban – mellőzve a kacskaringós történelmi kitekintéseket – kivonatossan ismertetném a levél tartalmát és megpróbálom választ keresni kormánypropagandától csöpögő állításaira.

„Bizonyára megvan az oka annak, hogy az Ajkai Szó jó ideje baloldali-liberális párt lappá vált és ezért nem nevezhető közszolgálat, pártsemleges médiumnak.”

Válasz: Az Ajkai Szó igyekszik az ajkai olvasók hangján szólni és igényeiket kielégíteni. A visszajelzések túlnyomó többsége azt mutatja, hogy eleddig ez sikerült is. Vagyis megpróbáljuk némiképp elensúlyát képezni az egyértelműen kormánypropagandát szolgáló megyei újságnak és más, szintén egy, erre a célra létrehozott propaganda minisztérium által kézi vezérelt információs forrásoknak, úgy mint M1, Kossuth Rádió, Magyar Nemzet, origo.hu, Mandiner, stb... Helyi szinten ez meglehetősen egyenlőtlen küzdelemnek számít – nem titok, az újságunk szerkesztői-

nek egy része sem tudott ezzel a gondolatlaltal egyetérteni – de nem adjuk fel olyan könnyen.

„Nem nevezném demokratikus cselekedetnek, a 'józan ész' gyakorlásának azt, hogy a vezércikkben (Gyűlnek a kitöltetlen ívek, Ajkai Szó, 2024. január 12.) nem a vélemény nyilvánítás lehetőségének, hanem annak a bojkottálásában leli valaki örömét.”

Válasz: Az, hogy valaki nem küldi vissza a Központnak a kitöltött, hazug kérdéseket tartalmazó kérdőíveket, már önmagában vélemény, amit a kormány támogatói nem akarnak tudomásul venni. Lelkük rajta. Felér egy beismerő vallomással, amit maga a levélíró állapít meg:

„Megjegyzem, hogy sem a kormány, sem az ellenzék anyit mondhat amennyit akar,

egyik fél sem engedi oda megszámlálni a másik felet.”

Válasz: Azzal a különbséggel, hogy az ellenzék által összegyűjtött kérdőíveket a tervek szerint közszemlére teszik, míg ez a másik oldaltól egyáltalán nem várható.

Eldicsékszik továbbá a levélíró azzal, hogy Mészáros Lőrinc milliókat ad családok üdültetésére, a baloldali milliomosok (Bige László, Mártha István.../gondolom a levélíró Márta Imrére utal, de ez mind egy is/) pedig nem.

Válasz: Mayer úr elfeledkezik arról az apró, de egyáltalán nem lényegtelen különbségről, hogy a kormányoldal kedveltjei nem munkával, hanem kapcsolatokkal szerzik a pénzüket, vagyis nem piaci tevékenységük eredményeként, hanem az állampolgárok által befizetett adóból szökik égbé vagyunk, amit a Család feje szinte kiutat(-tat) számukra. Az úgynevezett baloldali milliomosok is támogatnak jótékonyági szervezeteket, valamint rá-

szorulókat csak ez nem kap nyilvánosságot.

Külön kitér arra a megállapításunkra Mayer úr, hogy a magyar politikai vezetők „hazaáruolni Pekingbe járnak...” Dicsérendő kormányzati cselekedetnek tartja, hogy nagyjaink időben felismerték Kína vezető szerepét és kihasználják a gazdasági lehetőségeket.

Válasz: Azt apróságnak tartja levélírónk, hogy az egyre inkább három pólusúvá váló világban Európának létérdeke a közös értékrend képviselése és gazdaságának megerősítése. Aki ennek ellene megy, az vagy nem ezen a földön él (tévedésben van), vagy nagyon is jól tudja, mit csinál, ergo nettó hazaáruoló. Harmadik eset sincsen. (Mellesleg az idézett mondatban elsősorban nem Kínára utaltunk, hanem a miniszterelnök szervilis magatartására, amit Putyin társaságában tanúsított és ami kivívta az európai országok vezetőinek rosszallását.)

A továbbiakban a levél szerzője tévesnek nevezi azt a né-

zetet, hogy Ukrajna Európa védőbástyája lenne.

Válasz: Lelke rajta, ez is egy vélemény. Az azonban már egyenesen szemet szúr, hogy mennyire elhiszi a putyini propagandát, miszerint az orosz elnöknek nem célja Európa elfoglalása. Kár, hogy a lengyel és német stratégiák nem hallgatnak levélírónkra és a lengyel, valamint a német hadsereg szemlátomást elkezdte a felkészülést egy esetleges orosz támadás visszaverésére. Vilniusban is nyilván fölöslegesen aggódnak, hiszen annak idején az oroszoknak nem sikerült elfoglalniuk Litvániát, mert kiverték őket a vilniusi tévéből. Rémekeket látnak, a butuskák inkább a szemüknek hisznek, nem Putyinnak.

Levélírónk szóba hozza azt is, hogy – orosz kérésre – Ukrajna leszerelte atomarzenálját.

Válasz: Kár, hogy erről is kiderült már, mármint a Minszki-jegyzőkönyvről, hogy az oroszok egyszerűen

átverték az ukrán politikusokat a Szovjetunió szétbomlása után Ukrajnában maradt nukleáris fegyverek megvásárlásával csak előnyhöz akartak jutni a későbbi einstandolásokhoz (Donbasz, Krím).

Az a bizonyos lepel akkor hull le végleg Mayer Ferenc érvrendszeréről, amikor a kemény birodalmi érdekektől vezérelt orosz bekebelezési szándéknak ellenálló Zelenszkij ugyanolyan népi hőstörténetet mesél, mint Hitler volt. Mondja ezt egy, a tényeket „jól ismerő” történész. (Bár utóbbi szakképesítés valódiságával szemben ezek után akadnak kétségeink.)

Mindent egybe vetve Mayer úr tulajdonképpen felmondja a kormánypropagandát, azaz szerinte akkor tennék legjobban az ukránok, ha feltett kézzel behódolnának Oroszországnak.

Ez is egy vélemény, még ha különvélemény is.

Lékö Sándor ■

A HÓNAP KÖLTŐJE

124 éve, 1900. január 25-én született Fekete István.
A január hónapot az ő egyik versével búcsúztatjuk.*

HÓVIRÁG

Illatod a földben hagyta mélyen,
És az arcod, mint a hó, kedves, fehér.
Szerelmes méhek kelyhedbe nem járnak,
Lehullsz, mikor még híre sincs a nyárnak,
És marokkal tép, aki elér.

Nem ismered a dalt zengő májust,
Szirmodra fagy hideg, ónos eső,
Mégis szívemen hordom bokrétaodat,
S ha nem néznek, megcsókolom a szádat,
Mert te vagy, te vagy: a Legelső ...

Ajka, 1940.

*Fekete István verseskötete a Városi Könyvtárból kikölcsönözhető!

Az ajkai Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár programjai

Január 25-én 9.45 órakor Kerekítő Mondókázó baba-mama foglalkozás, **10.30 órától** Kerekítő Manó Torna a művelődési központ aulájában.

Január 26-án 14.00 órától Társasjáték klub a művelődési központ kiállítótermében.

Február 2-ig tekinthető meg hétköznapokon 9.00-tól 17.00 óráig, szombaton 9.00-tól 15.00 óráig az Ajkai Képzőművészeti Egyesület kiállítása a művelődési központ kiállítótermében.

Február 1-jén 9.45 órakor Kerekítő Mondókázó baba-mama foglalkozás, **10.30 órától** Kerekítő Manó Torna a művelődési központ aulájában.

Február 3-án szombat-16.00 órakor 10. Kórusfarsang a művelődési központ színháztermében.

Február 8-án 14.00 órakor a Répa, retek, mogoró gyermekzenekar farsangi mulatsága a művelődési központ aulájában.

POSTALÁDÁNKBÓL

A Madáchban köszöntötték az ünnepet

A Bányász Kulturális Egyesület tagjai 45 fővel a Magyar kultúra napja alkalmából a budapesti Madách Színházba utaztak, a világsikerű *Aranyoskám* című musical előadására.

A darabot *Szirtes Tamás* rendezésében, sajátos koncepcióval, díszlettel, jelmezzel, koreográfiával, kiváló színészek bemutatásával tekinthették meg. A musical nagy élményt nyújtott a változatos színpadi megjelenéssel, forgószínpaddal, amely nagyban emelte az előadás színvonalát a kiváló zenekari és táncos gárdával együtt. A teltházas műsor élményét gazdagította a belső, tágas tér, a kínai márvány, a velencei mozaik, a garbó berakások, a díőfaburkolatok és a bársonyfotelek látványa is.

Szép élménnyel gazdagodtak az egyesület tagjai!

Oravecz Edit
egyesület elnök

A KULTIK AJKA MOZI MŰSORA

2024. január 25. – január 31.

Argylle: A szuperkém – Premier előtt! – 2D – angol akció-thriller, 90 perc (16) – vetítési időpontok: szerda 20:30.

A méhézs 2D – angol-amerikai akció-thriller, 105 perc (18) – vetítési időpontok: csütörtök, szombat és hétfő 20:15.

Csábító leckék 2D – amerikai vígjáték, filmdráma, 93 perc (16) – vetítési időpontok: csütörtök, szombat, hétfő, szerda 16:20.

Harry Potter és a bölcsek köve 2D – angol-amerikai kalandfilm, 152 perc (12) – vetítési időpontok: péntek 18:00.

Imádlak utálni 2D – amerikai romantikus vígjáték, 100 perc (16) – vetítési időpontok: csütörtök, szombat, vasárnap, hétfő, kedd, szerda 18:15 valamint péntek 20:40 továbbá vasárnap, kedd 20:15.

Lassie – Állati mentőakció 2D – német családi kalandfilm 91 perc (6) – vetítési időpontok: szombat 14:30 és vasárnap 14:00.

Semmelweis 2D – magyar életrajzi dráma, 127 perc (12) – vetítési időpontok: péntek, vasárnap és kedd 15:45.

10. KÓRUSFARSANG
NAGY LÁSZLÓ VMK, AJKA
2024.02.03. (16:00)
Fellépők:
AJKAI PEDAGÓGUS NŐI KAR
CANTABILE VEGYESKAR
JUBILATE NŐI KAR
Belépőjegy: 1500 Ft
(VMK információs központjában / kórusoknál)
SZERETETTEL VÁRJUK AZ ÉRDEKLŐDŐKET!

TÉNYLEG ODAADNÁ A PÉNZÉT BÁRKINEK?

VÉDJE MAGÁT AZ ONLINE CSALÓK ELLEN!

AZ ONLINE CSALÓK ELLEN IS VAN VAKCINA! AZ ÓVATOSSÁG!

- ✓ A bankok telefonon soha nem kérnek teljes bankkártya adatokat, cvc kódot, jelszót!
- ✓ A bankok sosem kérik semmilyen vírusirtó vagy más program telepítését!
- ✓ Miért lenne igaz, hogy lopják a pénzt? Mert egy idegen telefonáló azt mondja?
- ✓ Banki ügyintézők nem beszélnek velünk órákig, legyen gyanús a hosszú ideig tartó hívás!
- ✓ Banki adatait soha ne adja meg telefonon senkinek!
- ✓ A bankok sosem értesítik Önt telefonon, hogy nyert egy nyereményjátékon, mert Önt sorsolták ki!
- ✓ A banki applikációnak higgyen, ne egy idegen telefonálónak!
- ✓ A banki ügyintéző nem kapcsolja más bank ügyintézőjét!
- ✓ Ha bármilyen gyanús érzése keletkezik azonnal tegye le a telefont!
- ✓ Soha ne töltsön le semmilyen ismeretlen programot bárki kéri is azt!

Az online térben elkövetett csalások megelőzésével kapcsolatban további hasznos információkat, aktualitásokat, tanácsokat a kiberpajzs.hu oldalon talál.

JELENTKEZZ
TE IS

FBŐ – NEK!

A VESZPRÉM VÁRMEGYEI
RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
CSAPATÁBA FEGYVERES
BIZTONSÁGI ŐRÖKET KERESÜNK!

Munkavégzés helye:

Veszprém, Csopak

+36 30 240 1931

karrier@veszprem.police.hu

TV AJÁNLÓ

Fejtsük meg az ajkai focit III.

Újra Schindler Szabolcs az FC Ajka vezető edzője

■ A hír tavaly október 1-je óta már nem hír, de a tény tagadhatatlan: az az edző tért vissza az ajkai foci világába, aki néhány éve az NB II-be juttatta a csapatot. Most, amikor az FC Ajkát újra az NB III. „réme” fenyegeti, talán nincs is jobb választás: folytassa Szabolcs! Innen indult legutóbbi beszélgetésünk az Ajkai Szó videó műhelyben a Vasas II.-től érkezett mesterrel.

Talán annyit még a közelmúltból, amiről senki sem nyilatkozik szívesen, Jenei Gyula sem, aki hazaköltözött Salgótarjánba és éli a nyugdíjasok életét – persze csak a szó átvitt értelmében. Szerinte a foci már csak ilyen, tavasszal kevesebb helyzetből sokkal több gólt tudtak szerezni, mint ősszel a több helyzetből. Sok meccset 0:1-re hoztak és ez megbosszulta magát. Ezzel együtt elfogyott körülötte a levegő (ő bizalomnak nevezi).

Szabolcs „beugrója” jól sikerült, a szezon végén a csapat feljutott az NB II-be (12 ponttal nyerve a bajnokságot), de a folytatásban már Jenei Gyula vezette a csapatot. „A futball az ilyen” – mondja most Schindler Szabolcs, akit akkoriban a Békéscsaba is csábított és ő engedett ennek.

Most Geri Gyula érdeklődött nála, hogy volna-e kedve újra Ajkára jönni és az edző nem sokat tévovázott, mielőtt igent mondott. Természetesen szükség volt a Vasas tulajdonosának beleegyezésére is, de ezt szerencsére megkapta.

Persze megfordult a fejében, hogy ott folytathatja, ahol abbahagyta, de ha a realitásokat nézzük, most teljesen más helyzettel áll szemben. Nem egy sikeresérről kell folytatnia, hanem egy krízishelyzetből kell kirángat-

nia a csapatot. Nem is kérdezte meg, mi volt a probléma elődjével (akit persze jól ismer, hiszen dolgoztak együtt annak idején), most is csak előre néz és a tendőket fontolgatja a kialakult helyzetben. Mivel szezon közben érkezett Ajkára, tudomásul kellett vennie, hogy ilyenkor nincs különösebb lehetőség a keret változtatására, és ezzel az átlagosnál nagyobb kockázatot is vállalt. Minimális változtatásokra kerülhetett csak sor, de az edző rögtön hozzá is teszi, hogy akik távoztak Ajkáról nem rossz játékosok, de a szakmai stábbal együtt úgy döntött, tavasszal kevesebbet tudnak majd segíteni, mint akik itt maradtak, vagy újonnan érkeztek.

Most a hangsúly nem a szép játékon, hanem az eredményeségen van. Az edző úgy véli, hogy ha ez a csapat megéri a győzelem ízét, mindenképpen jó passzba kerülhet majd.

Schindler Szabolcs kiemelte, hogy néha a motiválás is lehet kevés, olyan erős manapság az NB II., inkább az NB I-nek felel meg, hiszen itt játszanak azok a kiváló játékosok, akiket a sportpolitika kizsírít a legfelső osztályból, teret adva az idegenlégiósoknak. Emiatt játszanak tradicionálisan nagy klubok is a másodosztályban. Ezért sem szabad kiengedni. Az edző szerint, ha egy klub kicsit hibázik,

A régi-új edző bízik a csapat megerősödésében (Fotó: L. S.)

akkor is mélyre tud csúszni. Az FC Ajka ráadásul 8-szor kapott ki 0:1-re, így negatív spirálba került, ahonnan nagyon nehéz kijönni. Az a csapat, amelyik egymás után háromszor kikap, nagyon gyorsan a kieső helyek valamelyikén találja magát. Ez a helyzet most az FC Ajkával is.

A régi-új edző célja a biztos bentmaradás, azaz legalább négy csapatot meg kell előznie az FC Ajkának és eközben a lehető legtöbb pontot kell szereznie. Ehhez lépésről lépésre kell építkezni, mindig a következő meccsre kell készülni. Már most is látszik a játékon, hogy a vezető gól megszerzése után felszabadulnak a játékosok és úgy játszanak, „mintha a semmiből megtanultak volna hirtelen futballozni”. A siker építi a játékosokat... Ezért nagyon fontos lesz a szezon elején az első három meccs, amiből minél többet meg kell nyerni, az

komoly lendületet adhat a csapatnak. Bizakodásra ad okot, hogy már az eddig eltelt időben stabilizálódni látszik az együttes és így vághat neki egy teljes tavaszi fordulónak és pótolhatja az ősszel elmaradt Soroksár elleni meccset is.

Jelenleg is szabadtéren edzenek, naponta kétszer. Szabolcs, akit a játékosok csak „norvégnek” becéznek, mert jól tűri a hideget, így lát elegendő időt és alkalmat arra, hogy begyakorolja azokat az elemeket, amiket meccsen is viszont szeretne látni.

Az edző számít a szurkolók türelmére is, akik egyébként jobban-rosszban kitaranak csapatuk mellett. Bízik benne, hogy túllendülve a hullámvölgyön, olyan támadó futballt játszik majd a csapat, amire most is mindannyian szívesen emlékeznek.

Léko Sándor ■

Döntetlen a Honvéd ellen

■ Az FC Ajka labdarúgó csapata szombat délelőtt kétszer 60 perces felkészülési mérkőzést játszott a szintén másodosztályú Budapest Honvéddal.

A találkozó első gólját az ajkaiak szereztek a 23. percben. Egy pontatlan felszabadításra a bakonyiak téli érkezője, Nagy Krisztián csapott le, majd lőtt védhetetlenül Dúzs kapujába, 0-1. A fővárosiak sokáig nem tudtak mit kezdeni az ajkai védelemmel, azonban az 55. percben megtört a jég, és Krajcsovics egyenlített ki a mérkőzést, 1-1.

Pihenő után rögtön magához ragadta a vezetést a Honvéd. Az ajkaiak korábbi védője, Kovács Nikolasz beadása Jagodics Bence közreműködésével került a zöld-fehér kapuba, 2-1. A folytatásban sorra dolgozta ki a veszélyes lehetőségeit az Ajka. A 113. minutumban Szarka csapott le egy labdára és 15 méterről a bal alsó sarokba továbbította azt, 2-2.

Az utolsó percekben akadtak még helyzetek, de újabb gól már nem született.

BD ■

Éjszaka a jégen

Nagy érdeklődés mellett zajlott idén is, a 2016 óta megrendezett országos program, a Jégpályák Éjszakája. A január 20-án megrendezett programhoz, amelyen mintegy negyven jégpályát leptek el a siklani vágyók, az idén is csatlakozott az ajkai jégpálya. A résztvevők nagy száma azt mutatja, hogy a városban és környékén népszerű a téli sport. A rendszeresen meghirdetett közönségkorsorozásra is van igény, de a szombati program a szokásosnál is több érdeklődőt vonzott.

A helyszínen az Ajkai Óriások Jégkorong SE sportolói segítettek a rendezőknek a lebonyolításban, például vezették az ilyenkor szokásos játékokat. Az első, kora délutáni turnuson csaknem százan élvezték a téli sportot. Sokan kitöltötték a sportághoz kapcsolódó kvízt, majd az Óriások sportolói segítségével részt vettek a szalomo-

„Hölgyem, szabad egy táncra?” (Fotó: Gyarmati)

zácson és kipróbálták a kapura lövést. Aziknek kedvezett a szerencse, azok az élményen és a mozgás örömeinek kívül ajándécsomagokkal is gazdagodtak.

(ta) ■

Veszprém és a Bakony-Balaton régió tovább ragyog

Egy évvel ezelőtt Veszprém különleges, nagyszabású Nyitóünnepel kezdődött meg a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa program. Az EKF évében 116 település ösz-

szefogva mutatta be a Bakony-Balaton régió kulturális kincseit, értékeit. A megnyitó örömmünnepe után a közönség, a lebonyolító csapat, kultúradelvézők, a város, a régió szerelmesei egy-

éven át együtt élhették meg, hogy segíti a kultúra, hogy egy térség kulturális-kreatív ipari régióvá fejlődik.

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa néhány kiemelten fontos számadata:

- 3500-nál is több kulturális esemény, 24 különböző műfajban
- a programok 80 %-a ingyenesen volt látogatható
- több, mint 1 millió 660 ezer látogató járt Veszprém belvárosában – Utcakép fejlesztési programunk sikeresen elérte célját
- A szezonon kívül időszakban jelentősen nőtt a látogatók és a szállóvendégek száma is – ezzel sikeresen teljesült a VEB2023 EKF kiemelt célja, a szezonhosszabbítás.
- 17 %-kal több külföldi szállóvendég érkezett Veszprémbe az előző évhez képest

• a közönség 38 %-a közösségi közlekedéssel érkezett a veszprémi programjainkra (köszönhetően a MÁV+VOLÁN+EKF közös akcióinak, úgy mint 2023 Ft-os retúr jegy az ország bármely pontjáról, 24 órás EKF régiós napijegy, kulturális aktivitások a vonatokon stb.)

Veszprém kulturális stratégiájának egyik fontos célja, hogy a város kulturális értékei a nemzetközi figyelem fókuszába kerüljenek és hosszú távon ott maradjanak. A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa év sikere után az eredmények megőrzését, valamint a város nemzetközi láthatóságát segíti az a megállapodás, amelyet a Kulturális és Innovációs Minisztérium, Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata és a

Navracsics Tibor, a sikerrel zárult rendezvénysorozat kormánybiztos (Fotó: VEB 2023 EKF)

Veszprém-Balaton 2023 Zrt. írást alá Navracsics Tibor köz- igazgatási és területfejlesztés-

tési miniszter jelenlétében az elmúlt hét csütörtökén Veszprémbe.

A megállapodás aláírói: Csaba Gábor, a Kulturális Innovációs Minisztérium kulturális diplomáciáért felelős helyettes államtitkára, Markovits Alíz, a Veszprém-Balaton 2023 Zrt. vezérigazgatója és Porga Gyula, Veszprém polgármestere (Fotó: VEB 2023 EKF)

Városi hetilap. A lapot alapította Ajka Város Önkormányzata.

Lapszél

Gólyahír

Köszöntjük városunk legifjabb polgárait: Tóth István és Marton Marietta 2024. január 6-án született kislányát Botond Ivort, Fehér Péter és Szabó Dorina 2024. január 12-én született kislányát Zsófiát.

Diákokért báloznak

Jótekonysági bált tart a Molnár Gábor iskola diákjai javára az Egy kis segítség barátaitól alapítvány január 27-én 19.30 órától a Kaszinóban. A bálon fellép a Bodza együttes.

Lapzárta után

Érkezett még megfajtás január 12-i (idei első) számunkban megjelent Játssz velünk! rejtvényünkhöz. Valóban Kölcsey Ferencről van szó, akit a középső képen láthattunk. Gratulálunk Havasi Ferenc „találatához” is.

Jogi segítségnyújtás rászorulóknak

A segítségnyújtás az anyagilag rászorulóknak részére ingyenesen vehető igénybe az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központnál 2024. február 5-én 14.30 és 16.00 óra között az intézményben (8400 Ajka, Móra Ferenc utca 7.)

Kacsalesen

Szombaton délután a szép, napos időben sokan sétáltak a Városligetben, keresték fel a szigetet. A gyerekek örömmel etették a vadkacsákat – sajnos minden figyelmeztetés ellenére – kenyérrrel...

Kép és szöveg: Szalay ■

Mivel etetheted a kacsákat? A kacsák mindenevők, vagyis étrendjük részét képezik például a különféle vízi növények, csigák, rovarok. Ha szeretnél a kedvükre tenni, bátran etetheted őket a következő nyers zöldségekkel: apróra vágott, tépett uborka, saláta, kelkáposzta, kukorica, borsó, bab, brokkoli, cékla, tök, paradicsom, zab, főtt rizs. Madarak számára árusított, bármilyen típusú magkeverék is megfelel.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK
Az ügyeleti idő: 20-22 h-ig tart*

január

25-én HORIZONT PATIKA Szabadság tér 10.	Tel.: 500-698
26-án KÍGYÓ GYÓGYSZERTÁR Frankel L. u. 16.	Tel.: 312-227
27-én PATIKAPLUS GYÓGYSZERTÁR Fő út 66. (Tesco)	Tel.: 509-932
28-án SEMMELWEIS PATIKA Simmelweis u. 2.	Tel.: 312-957
29-én GYÖRGY GYÓGYSZERTÁR Alkotmány u. 20.	Tel.: 312-343
30-án HORIZONT PATIKA Szabadság tér 10.	Tel.: 500-698
31-én KÍGYÓ GYÓGYSZERTÁR Frankel L. u. 16.	Tel.: 312-227

február

1-jén PATIKAPLUS GYÓGYSZERTÁR Fő út 66. (Tesco)	Tel.: 509-932
2-án SEMMELWEIS PATIKA Simmelweis u. 2.	Tel.: 312-957
3-án GYÖRGY GYÓGYSZERTÁR Alkotmány u. 20.	Tel.: 312-343
4-én HORIZONT PATIKA Szabadság tér 10.	Tel.: 500-698

*Az adatok tájékoztató jellegűek

KERTÁPOLÓ

Magvetésre felkészülni!

■ A tavasz kezdete már szinte karnyújtásnyira van tőlünk. Ez az időszak a kerttel kapcsolatos elkerülhetetlen munkák időszakát is jelenti. A vérbeli kertész nem szereti a telet. Nem is csoda, hiszen alig várja, hogy eljőjön az az időszak amikor kedvére vehet és ültethet. Annak ellenére, hogy a naptár szerint még mindig tél van, már most el lehet kezdeni vetni néhány növény magját. Természetesen védett benti vagy melegházi körülmények között.

Ki, mint vet, úgy arat – tanította többször a néhai Bálint György ezt a régi bölcsességet, amely évszázadok alatt semmit sem veszített az egykori tekintélyéből. Mindig úgy oktatta, hogy aki nem készíti elő gondos alaposan a talajt, találmra választja ki az elvetendő zöldségféle magját, azt ritkán éri az a szerencsés véletlen, hogy jó termést takarít be. Aki viszont a vetés előkészítésére nem sajnálja az időt és a fáradságot, az joggal remélheti azt, hogy a megszigelt krajcár tallért fiadzik.

Valljuk be rengeteg igazság van még mindig ezekben a mondataiban. Mindennek az alapja a megfelelő vetőmag választás. Hiszen nagyban múlik rajta, hogy milyen lesz a termés. A vetőmag hordozza ugyanis valamennyi elődjének az erényeit, a hibáit és a gyengeségeit is. A jó vetőmag tiszta, szennyeződésektől és idegen magvaktól mentes, szagtalan, nem penészes, vagy dohos.

Mindig figyeljünk arra, hogy ne virágföldet, hanem palántaföldet használjunk a magvetéshez! A palántaföld nagyon könnyű szerkezetű, tápanyag-

ban szegény keverék. A növény gyökerei a tápanyagban gazdag részt keresik a talajban. Ha nem talál elegendő tápanyagot, több gyökér fejlesztésére kényszeríthetjük a növényt, így gyorsan erős, fejlett gyökérzetet érhetünk el.

A palántázó edényekből is számos méret, forma és fajta áll a rendelkezésünkre. A kisebb edényeket az apró magvak, például a petrezselyem, a kapor vagy a koriander vetéséhez ajánlják a szakemberek. Míg a nagyobb edényeket a paradicsom, a paprika vagy az uborka vetéséhez. Csak a pénztárcánk szab határt annak, hogy milyen stílust és formát választunk.

Nemcsak egy darabos cserepek, hanem egész palántázó tálcák is léteznek. Van akár 104 rekeszes műanyag palántázó tálcák is. De választhatunk teljesen le bomló tözegtálcát vagy poharat is. Műanyag cserepből is rengetegféle méret és fajta létezik. Olyan is van, aminek fedele is van. Ezek a tartók jobban megőrzik a nedvességet, csökkentve ezzel az öntözés szükségességét.

Ha pénztárcakímélő megoldásokban gondolkodunk, ak-

A palánták megerősödve kerülhetnek majd a szabad termőföldre (Fotó: Futó)

kor praktikus és környezetbarát megoldásokat válasszunk. Ilyen lehet a papír tojástartó, vagy pohár, amit földdel együtt kiültethetünk a kertbe mert a papír majd szép lassan lebomlik. Itt érdemes megjegyezni azért, hogy amíg a palánták ezekben a tartókban még nevelési időszakban vannak, akkor rakjunk alájuk egy-egy kemény tálcát, amivel mozgatjuk mert idővel az öntözéstől megpuhulnak. De a tojástartón kívül más kreatív ültetőedények is bevetethető. A hosszabban fejtálcát tejesdobozok vagy a tejföls, joghurtos, mustáros dobozok is ideálisak lehetnek a palánták számára.

Ezeknek az edényeknek legyenek lyukak az aljukon, hogy a felesleges víz könnyen távozhasson, így elkerülve a gyökérrothadást. Én évközben mindig félrerakom a kiürült edényeket, hogy ilyenkor ne legyen hiányom belőlük. Bármilyen ülte-

tőedényt is választunk, fontos, hogy megfelelően előkészítsük a földet és a magokat az ültetéshez.

De mik azok a növények, amelyeket már most ajánlott elvetni? Aki szereti a chilipaprikát, már most elkezdheti a vetését védett helyre, mert a csírázásuk hosszabb időt vesz igénybe, mint más zöldségeké. De elszórhatjuk már a bazsalikom és a padlizsán magjait is.

A sikeres januári vetéshez néhány alapvető szempontot érdemes szem előtt tartani. A használt szerszámok, cserep- és ültetőedények tiszták legyenek. A földnek frissnek kell lennie, soha ne használjunk olyan talajt, amelyben már volt más növény.

A palántáknak legyen megfelelő fény és elegendő víz a növekedésükhöz. De talán a legfontosabb szabály a türelem!

F. P. T. ■

Egy „korszerű” probléma

Ijesztően nő az ADHD-tabletták receptjeinek felírása

■ Sok szülő számára kiújuló probléma gyermekének „hiperaktivitása”, ADHD-ja. Riasztó, de évről évre egyre többet írnak fel világszerte az ADHD kezelésére szánt tablettákból – Magyarországon az egyik ilyen szerből például tavaly négyszer annyit írtak fel, mint 2015-ben. Mindeközben a mai napig nem igazoltak olyan agyi működési zavart a hiperaktív gyerekeknél, ami indokolná ilyen súlyos tudatmódosító szerek felírását.

A mostani tanév kezdete is azt jelentette sok magyar gyermek számára, hogy ismét el kell kezdeniük szedni a „szokásos” tablettákat. Ahogy hazánkban, úgy a világ más országaiban is megfigyelhető, hogy a „hiperaktivitás” kezelésére szánt, erős pszichotrópai szerekre kiállított receptek évről évre egyre gyarapodnak. Ennek egyik oka, hogy az ADHD diagnózist folyamatosan tágitják, s az utóbbi időben egyre több felnőttet is ezzel címkéznek meg. Mivel a „gyógyszeres kezelés” gyakorlatilag az egyetlen megfigyelt terápia, nem meglepő, hogy ennek eredményeként több tablettát váltanak ki a patikákban.

A jelenség önmagában aggasztó, ám ezek a számok meredekebben emelkednek a vártnál is. Skóciában például az elmúlt 10 év során a gyerekeknek felírt ADHD-szerek száma megduplázódott, a felnőttek viszont több mint hatszor annyi ilyen tablettát szedtek 2022-ben, mint 2012-ben. Angliában az ADHD-diagnózisok száma 2000 és 2018 között a hússzorosára emelkedett, melynek fő oka itt is az, hogy sokkal több felnőttet nyilvánítottak hiperaktívvá az évek alatt.

Magyarországon kétféle szer van forgalomban az ADHD ke-

zelésére: a metilfenidát (Ritalin) és az atomoxetin (Strattera). Az előbbi forgalmáról nem érhetőek el publikus adatok, mivel az egészségbiztosító által nem támogatott szer, az atomoxetin viszont igen látványosan követi a világ trendjét. Míg 2015-ben nagyjából 122 millió forint értékben váltották ki a patikákban, 2022-ben ez a szám már 418 millió forint volt.

Járványszerűen terjedne a hiperaktivitás?

Ahogy a széleskörű propagandának köszönhetően az ADHD egyre divatosabb fogalomvá válik, néhányan hajlamosak megfigyelni egy igen fontos dologról. Az ADHD-ra a pszichiátria a mai napig úgy tekint, mint agyi fejlődési rendellenességre, amely a gyerekeknek (és felnőtteknek) odafigyelési és viselkedési problémákat okoz. Mégis: akárhányszor állítják fel ezt a diagnózist, minden alkalommal elmaradnak azok a vizsgálatok, amelyek a betegség agyi eredetét igazolni tudnák akár a legcsekélyebb mértékben is. A pszichiáter a pácienssel teszteket töltet ki, kérdéseket tesz fel neki és a környezetében élőknél – gyerekek esetében

pl. szülőknél és tanároknál –, majd ezek alapján eldönti, hogy páciensének agyi rendellenessége van.

Talán éppen azért, mert sokak számára az ADHD már szinte hétköznapi dolognak tűnhet, a legtöbb esetben meg sem próbálnak utánajárni, hogy vajon tényleg agyi probléma állhat-e a háttérben.

Úgy tűnik, nem a hiperaktivitás terjed járványszerűen, hanem a diagnózis.

Nem vizsgálják ki a lehetséges testi vagy lelki okokat

Az olyan általános tünetek, mint a figyelemhiány, a túlzott mozgásigény vagy nyugtalanság, illetve a türelmetlenség és az önkontroll hiánya mögött pedig igen gyakran állhatnak testi vagy lelki tünetek is, melyek a mai pszichiátriai diagnosztikák árnyékában jellemzően felfedetlenül maradnak.

A mentális egészségügyben történő jogsértések feltárására szakosodott szervezet, az Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért Alapítvány az elmúlt évtizedek során számos olyan esettel találkozott, ahol a hiperaktívknak ítélt gyerekekről kiderült: régóta fennálló testi probléma miatt „nem fér a bőrébe”, és ezek a tünetek rendeződtek is, amint megkapta rá a megfelelő (orvosi, nem pszichiátriai) kezelést.

A szülőknél is vannak jogai

Bármilyen véglegesnek és elkerülhetetlennek is tűnik egy psi-

chiátertől kapott ADHD-diagnózis és az ezzel járó pszichiátriai gyógyszerelés, a szülőnek akkor is joga van hozzá, hogy gyermeke sorsát saját kezébe vegye, és szükség esetén alaposan kivizsgáltsa testileg, hiszen számos oka lehet ezeknek a tüneteknek: belső szervi probléma, szervi eredetű alvászavar, allergia, ételérzékenység vagy mérgezés, hogy csak néhányat soroljunk fel a lehetséges okok közül.

Ugyanakkor azok a pszichiátriai szerek, melyeket a tünetek kezelésére írnak fel, igen messze állnak a biztonságostól: a metilfenidátot (Ritalin) az amerikai kábítószerhatóság (DEA) például egy kategóriába sorolja a kokainnal és az amfetaminnal (speed), mint súlyos függőséget okozó szert. Ráadásul mindkét szer mellékhatásai között szerepel az öngyilkossági késztetés, az agresszív gondolatok és a pszichotikus tünetek, hallucinációk. Amennyiben kiderül, hogy a tünetek hátterében valódi és kezelhető testi okok állnak, komoly felelőtlenség a gyermek egészségét ilyen tabletták veszélyének kitenni.

Az alapítvány azt javasolja a szülőknél, hogy soha ne féljenek megkérdőjelezni egy olyan diagnózist, melyet tényleges testi vizsgálatok nélkül állítanak fel, és veszélyes gyógyszerek szedéséhez vezet.

A témáról ingyenes információs kiadványt jelentett meg, mely elérhető itt:

<https://emberijogok.hu/adhd/>

Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért Alapítvány